Digitized by KMV College Library, Jalandhar

Exam. Code : 213101
Subject Code : 5628

M.A. (Economics) Ist Semester

MACRO ECONOMICS—I

Paper—MAE-102

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :— Attempt **FIVE** questions in all, including Q. No. **1** which is compulsory and selecting **ONE** question each from each Unit. Marks of each question are given with the question.

1. Attempt all ten sub-parts in brief :—

(1) What do you understand by 'Four sector economy' ?

(2) Define national income.

(3) Write main assumptions of classical model of income determination.

(4) Define 'Absolute income'.

(5) Write a short note on empirical evidence on Consumption Function.

(6) Define marginal efficiency of Investment.

(7) What are the main factors determining investment behaviour ?

(8) Define 'Money'.

Digitized by KMV College Library, Jalandhar

(9) Explain Real Balance effect.

(10) How money supply can be controlled in an economy ?

20

UNIT—I

2. Explain the significance of Social accounts. 20

3. Critically analyse Classical model of Income determination. 20

UNIT—II

4. Write a detailed note on Keynes Psychological Law of Consumption. 20

5. Examine Permanent Income Hypothesis in detail. 20

UNIT—III

6. How marginal efficiency of Capital and marginal efficiency of Investment affect the inducement to invest in an economy ? 20

7. Discuss Jorgenson's Model of Investment. 20

UNIT—IV

8. Elaborate on the Behavioural model of money supply determination. 20

9. Discuss Baumol's and Tobin's contribution to the theory of Demand for Money. 20

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ **ਇੱਕ-ਇੱਕ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

1. ਹਰੇਕ ਸਬ-ਭਾਗ ਦਾ ਉੱਤਰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦਿਉ :—

(1) 'ਚਾਰ ਸੈਕਟਰ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ' ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ?

(2) ਕੌਮੀ ਆਮਦਨੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।

(3) ਆਮਦਨ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੇ ਕਲਾਸੀਕਲ ਮਾਡਲ ਦੀ ਮੁੱਖ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।

(4) 'ਸੰਪੂਰਨ ਆਮਦਨੀ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।

(5) ਖਪਤ ਫੰਕਸ਼ਨ ਉਪਰ ਅਨੁਭਵੀ ਸਬੂਤ ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਖਿਪਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

(6) ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਸੀਮਾਂਤ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।

(7) ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁੱਖ ਕਾਰਕ ਕੀ ਹਨ ?

(8) ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।

(9) ਅਸਲੀ ਅਨੁਪਾਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

(10) ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਿਵੇਂ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ?

20

ਯੂਨਿਟ–I

2. ਸਮਾਜਿਕ ਲੇਖੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 20

3. ਆਮਦਨ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੇ ਕਲਾਸੀਕਲ ਮਾਡਲ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ। 20

Digitized by KMV College Library, Jalandhar

ਯੂਨਿਟ–II

4. ਕੇਨਜ਼ ਦੇ ਉਪਭੋਗ ਦੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਉਪਰ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 20

5. ਸਥਾਈ ਆਮਦਨ ਪਰਿਕਲਪਨਾ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ। 20

ਯੂਨਿਟ–III

6. ਕਿਸੇ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਕੈਪੀਟਲ ਦੀ ਸੀਮਾਂਤ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਸੀਮਾਂਤ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਲੋਭ (Inducement) ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ? 20

7. ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਜੋਰਗੈਨਸਨ (Jorgenson) ਦੇ ਮਾਡਲ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 20

ਯੂਨਿਟ–IV

8. ਪੈਸਾ ਸਪਲਾਈ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਮਾਡਲ ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਰੋ। 20

9. ਪੈਸੇ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵੱਲ ਬਾਉਮੋਲ ਅਤੇ ਟੋਬਿਨ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 20

Digitized by KMV College Library, Jalandhar

Exam. Code : 213101
Subject Code : 5629

M.A. (Economics) I[st] Semester

QUANTITATIVE METHODS FOR ECONOMISTS—I

Paper—MAE-103

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :— Attempt **FIVE** questions in all. Question No. **1** is compulsory and attempt **ONE** question from each of **four** Units.

1. (i) Distinguish between even and odd functions.

   (ii) State Euler's Theorem.

   (iii) If $x^2 = 1 + \sqrt{y}$, find $\frac{dy}{dx}$.

   (iv) Explain constrained optimization.

   (v) Define consumer surplus in terms of Integration.

   (vi) Does AB = 0, always imply that either A = 0 or B = 0 ?

   Here A and B are matrices.

   (vii) Explain quadratic form.

   (viii) Define technological coefficient matrix.

Digitized by KMV College Library, Jalandhar

(ix) What are the assumptions of linear programming ?

(x) Define saddle point in case of game theory.

10×2=20

UNIT—I

2. (a) If $y = \log [x + \sqrt{x^2 + a^2}]$ find $\frac{dy}{dx}$.

(b) Prove that the slope of average cost curve is $\frac{1}{x}[MC - AC]$ for the total cost function $\pi = ax^3 + bx^2 + cx + d$. 10,10

3. (a) If $u(x + y) = x^2 + y^2$ show that :

$$\left(\frac{\partial u}{\partial x} - \frac{\partial u}{\partial y}\right)^2 = 4\left(1 - \frac{\partial u}{\partial x} - \frac{\partial u}{\partial y}\right).$$

(b) Verify Euler's Theorem for $u = \left(x^{1/2} + y^{1/2}\right)\left(x^m + y^m\right)$. 10,10

UNIT—II

4. (a) Find the extreme values of the function :

$U = x^3 + y^3 - 3x - 27y + 24.$

(b) Find the point where the utility function :

$U = 48 - (x - 5)^2 - 3(y - 4)^2$

will have maximum or minimum value if it is subject to a budget constraint $x + 3y = 9$. 10,10

5. (a) Find the integration of :

(i) $\int \frac{1}{\sqrt{x+4} + \sqrt{x+3}} dx$

(ii) $\int x e^x dx$.

(b) The supply function of a commodity is $p = \sqrt{9+x}$.

Find the producer's surplus at $x = 7$. 10,10

UNIT—III

6. (a) Discuss the main properties of determinants.

(b) Find the rank of matrix :

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 & 2 \\ 2 & 3 & 5 & 1 \\ 1 & 3 & 4 & 5 \end{bmatrix}$$

10,10

7. (a) Explain the assumptions of input-output model.

(b) Solve the following equations by Cramer's rule :

$3x + 2y - z = 4$

$-x - y + 3z = 6$

$5x - 3y + z = 2.$ 10,10

UNIT—IV

8. Use simplex method to solve the following L.P.P. :

Maximise $Z = 30x + 20y$

Subject to $10x + 6y \le 1000$

$5x + 5y \le 600$

$x \ge 0, y \ge 0.$ 20

Digitized by KMV College Library, Jalandhar

9. (a) Define shadow prices and explain their uses.

(b) Solve the following game :

$$A \begin{array}{c} \\ A_1 \\ A_2 \end{array} \overset{B}{\begin{array}{cc} B_1 & B_2 \end{array}} \begin{pmatrix} 5 & 1 \\ 3 & 4 \end{pmatrix}$$

10,10

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ **ਪੰਜ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ **1** ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੀ **ਚਾਰ** ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਵਿਚੋਂ **ਇੱਕ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

1. (i) ਈਵਨ ਅਤੇ ਆਡ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।

(ii) ਯੂਲਰ (Euler) ਥਿਊਰਮ ਲਿਖੋ।

(iii) ਜੇ $x^2 = 1 + \sqrt{y}$, ਪਤਾ ਕਰੋ $\frac{dy}{dx}$.

(iv) ਕਨਸਟਰੇਨਡ (constrained) ਉਪਟੀਮਾਈਜੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

(v) ਏਕੀਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਾਧੂਮੁੱਲ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ।

(vi) ਕੀ AB = 0, ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ A = 0 ਜਾਂ B = 0 ?
ਇੱਥੇ A ਅਤੇ B ਮੈਟਰਿਸਿਸ ਹਨ।

(vii) ਵਰਗਾਤਮਕ ਰੂਪ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

(viii) ਤਕਨੀਕੀ ਸਹਿਸੰਬੰਧਕ ਮੈਟਰਿਕਸ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ।

(ix) ਲੀਨੀਅਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਦੀਆਂ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ?

(x) ਖੇਡ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੈਡਲ ਬਿੰਦੂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ। 10×2=20

ਯੂਨਿਟ—I

2. (ੳ) ਜੇ $y = \log [x + \sqrt{x^2 + a^2}]$ ਪਤਾ ਕਰੋ $\frac{dy}{dx}$.

(ਅ) ਔਸਤ ਲਾਗਤ ਵਕਰ ਦੀ ਢਲਾਨ $\frac{1}{x}[MC - AC]$ ਹੈ, ਕੁਲ ਲਾਗਤ ਕਾਰਜ $\pi = ax^3 + bx^2 + cx + d$ ਲਈ ਸਾਬਤ ਕਰੋ। 10,10

3. (ੳ) ਜੇ $u(x + y) = x^2 + y^2$ ਦਰਸਾਉ ਕਿ :

$$\left(\frac{\partial u}{\partial x} - \frac{\partial u}{\partial y}\right)^2 = 4\left(1 - \frac{\partial u}{\partial x} - \frac{\partial u}{\partial y}\right).$$

(ਅ) $u = \left(x^{1/2} + y^{1/2}\right)\left(x^m + y^m\right)$ ਲਈ ਯੂਲਰ ਥਿਊਰਮ ਸਾਬਤ ਕਰੋ। 10,10

ਯੂਨਿਟ—II

4. (ੳ) $U = x^3 + y^3 - 3x - 27y + 24$ ਕਾਰਜ ਦੇ ਐਕਸਟਰੀਮ ਮੁੱਲ ਪਤਾ ਕਰੋ।

(ਅ) ਬਿੰਦੂ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜਿਥੇ $U = 48 - (x - 5)^2 - 3(y - 4)^2$ ਕੋਲ ਅਧਿਕਤਮ ਅਤੇ ਨਿਊਨਤਮ ਮੁੱਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ ਬਜਟ ਕਨਸਟਰੈਂਟ $x + 3y = 9$ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇ। 10,10

Digitized by KMV College Library, Jalandhar

5. (ੳ) ਏਕੀਕਰਣ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰੋ :

(i) $\int \frac{1}{\sqrt{x+4}+\sqrt{x+3}} dx$

(ii) $\int xe^x dx$.

(ਅ) ਇੱਕ ਵਸਤੂ p ਦਾ ਸਪਲਾਈ ਕਾਰਜ = $\sqrt{9+x}$.

ਉਤਪਾਦਕ ਦਾ ਵਾਧੂ ਮੁੱਲ $x = 7$ ਤੇ ਪਤਾ ਕਰੋ। 10,10

ਯੂਨਿਟ—III

6. (ੳ) ਨਿਰਧਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

(ਅ) ਮੈਟਰਿਕਸ ਦਾ ਰੈਂਕ ਪਤਾ ਕਰੋ :

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 & 2 \\ 2 & 3 & 5 & 1 \\ 1 & 3 & 4 & 5 \end{bmatrix}$$ 10,10

7. (ੳ) ਇਨਪੁਟ-ਆਉਟਪੁਟ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

(ਅ) ਕਰੈਮਰ ਦੇ ਰੂਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਸਮੀਕਰਣ ਹੱਲ ਕਰੋ :

$3x + 2y - z = 4$

$-x - y + 3z = 6$

$5x - 3y + z = 2.$ 10,10

ਯੂਨਿਟ—IV

8. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਐਲ. ਪੀ. ਪੀ. ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੰਪਲੈਕਸ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ :

ਮੈਕਸੀਮਾਇਜ਼ $Z = 30x + 20y$

ਸਬਜੈਕਟ ਟੂ $10x + 6y \le 1000$

$5x + 5y \le 600$

$x \ge 0, y \ge 0.$ 20

9. (ੳ) ਸ਼ੈਡੋ ਮੁੱਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਉਪਯੋਗਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

(ਅ) ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਖੇਡ ਹੱਲ ਕਰੋ :

$$\begin{array}{ccc} & & B \\ & & \begin{array}{cc} B_1 & B_2 \end{array} \\ A & \begin{array}{c} A_1 \\ A_2 \end{array} & \begin{pmatrix} 5 & 1 \\ 3 & 4 \end{pmatrix} \end{array}$$ 10,10

Digitized by KMV College Library, Jalandhar

Exam. Code : 213101
Subject Code : 5633

M.A. (Economics) Ist Semester

MONEY, BANKING AND FINANCE

Paper—MAEO-4

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :— Section-A consisting of **TEN** questions is compulsory. Each question carries **2** marks.

Section-B consists of **EIGHT** questions. Attempt **ONE** question from each unit. Each question carries **20** marks.

SECTION—A

(Short Answer Questions)

1. Distinguish between fiat and fiduciary money.
2. Define the concept of value of money.
3. Define the term NBFIs.
4. What do you mean by speculative function of money ?
5. What do you mean by commercial banks ?
6. Define the concept of call money market.
7. What are the functions of Regional Rural Banks ?
8. Distinguish between repo rate and reverse repo rate.
9. Define the term credit multiplier.

Digitized by KMV College Library, Jalandhar

10. Define the concept of money supporting by two economist's definitions.

SECTION—B

(Long Answer Questions)

UNIT—I

1. Distinguish between inside and outside money. Explain the Don Patinkin's and Metlzer's views on the neutrality of money.
2. Elaborate the mechanics of money supply in India.

UNIT—II

3. Explain the role of NBFIs in the process of credit creation.
4. Describe the concept Innovative Banking. Discuss briefly the theories of banking.

UNIT—III

5. Explain the functions of Central Banks in the developing countries.
6. Write a detailed note on the Nationalization of Banks in India.

UNIT—IV

7. Explain the market segmentation and liquidity theory of structure of interest rate.
8. Describe the impact of financial sector reforms in Indian money market.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— ਭਾਗ ੳ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ **ਦਸ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ ਅ ਵਿੱਚ **ਅੱਠ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ **ਇੱਕ-ਇੱਕ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 20 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—ੳ

(ਲਘੂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)

1. ਫੀਏਟ (fiat) ਅਤੇ ਫਿਡਯੂਸ਼ਰੀ ਮਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।
2. ਪੈਸੇ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
3. ਐਨ. ਬੀ. ਐਫ. ਆਈ. (NBFI) ਸ਼ਬਦ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
4. ਪੈਸੇ ਦੇ ਸਪੈਕੁਲੇਟਿਵ ਕਾਰਜ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
5. ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
6. ਕਾਲ ਮਨੀ ਮਾਰਕੀਟ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
7. ਖੇਤਰੀ ਦਿਹਾਤੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਜ ਹਨ ?
8. ਰੇਪੋ ਦਰ ਅਤੇ ਰਿਵਰਸ ਰੇਪੋ ਦਰ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।
9. ਕਰੈਡਿਟ ਗੁਣਕ ਸ਼ਬਦ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
10. ਦੋ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸਾ ਸਹਾਇਕ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।

Digitized by KMV College Library, Jalandhar

ਭਾਗ—ਅ

(ਦੀਰਘ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)

ਯੂਨਿਟ–I

1. ਅੰਦਰਲੇ ਅਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਪੈਸੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ। ਪੈਸੇ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਤੇ ਡੌਨ ਪੈਟਿਨਕਿਨ ਅਤੇ ਮੈਟਲਜ਼ਰ (Don Patinkin and Metlzer) ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
2. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦੀ ਆਪੂਰਤੀ ਦੇ ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ–II

3. ਕਰੈਡਿਟ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਵਿੱਚ ਐਨ. ਬੀ. ਐਫ. ਆਈ. (NBFI) ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
4. ਇਨੋਵੇਟਿਵ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਪਤ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ–III

5. ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
6. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਯੂਨਿਟ–IV

7. ਵਿਆਜ ਦਰ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਦੇ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿਭਾਜਨ ਅਤੇ ਤਰਲਤਾ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
8. ਭਾਰਤੀ ਪੈਸੇ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਖੇਤਰ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।